

Enviromentálne hrozby

BSSb1112 Hrozby a rizika v soudobém světě

25.11.2021

Miriam Matejova, PhD

Program

- Životné prostredie a spoločnosť: kľúčové pojmy,
- Prehľad enviromentálnych hrozieb,
- Enviromentálna bezpečnosť,
- Klimatické zmeny ako bezpečnostná hrozba,
- Prepojenie enviromentálnych rizík, katastrof a konfliktov

Udržitelnost (sustainability)

- Ako uspokojiť súčasné potreby bez toho, aby sme ohrozili schopnosť budúcich generácií uspokojovať ich potreby?
- Udržitelnost vyžaduje výrazné obmedzenie hospodárskeho rastu.
- Čoho sme ochotní sa vzdať pre udržateľnejšiu budúcnosť?

Enviromentálne hrozby v minulosti

- Ochrana prírodných zdrojov
  - Dohovory o love tuleňov z 19. a začiatku 20. storočia
  - Medzinárodný dohovor o regulácii lovu veľrýb z roku 1946
  - Dohoda o ľadových medveďoch z roku 1973
- Znečistenie, domáce a cezhraničné

- Nadmerná spotreba a odpad

https://www.youtube.com/watch?v=9GorqroigqM&ab_channel=TheStoryofStuffProject

Klimatické zmeny

- “The climate crisis is not a political issue, it is a moral and spiritual challenge to all of humanity. It is also our greatest opportunity to lift global consciousness to a higher level.”

Al Gore

Globálny klimatický režim

- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1992) (UNFCCC), Kjótsky protokol (1997)
- Kodaňská dohoda (2009), Parížska dohoda (2015)
  - Paríž: Členovia UNFCCC sľúbili, že znížia svoju produkciu uhlíka „čo najskôr“ a že urobia všetko pre to, aby udržali globálne otepľovanie „hlboko pod 2 ° C“.
- "Glasgow climate pact" (2021)

Klimatické zmeny: kontroverzia

- Dezinformácie
- Médiá
- Politická manipulácia
- Náboženstvo
- Nízky stupeň naliehavosti?

<https://www.youtube.com/watch?v=DkZ7BJQupVA>

Prečo by nás mali zaujímať klimatické zmeny?

- Kvalita a množstvo vody,
- Potravinová bezpečnosť,
- Výskyt infekčných chorôb,
- Prírodné katastrofy

Od enviromentálnych hrozieb po enviromentálnu bezpečnosť

- **Bezpečnosť:** potreba ochrany pred nebezpečenstvom
- Bezpečnosť pre štáty
  - zameriava sa na koncept suverenity
- Bezpečnosť pre ľudí (t. j. ľudská bezpečnosť)
  - zameriava sa na ľudský život a dôstojnosť
- Sekuritizácia
  - Sekuritizujúci agenti pomocou rečových prejavov urobia z problému bezpečnostnú hrozbu

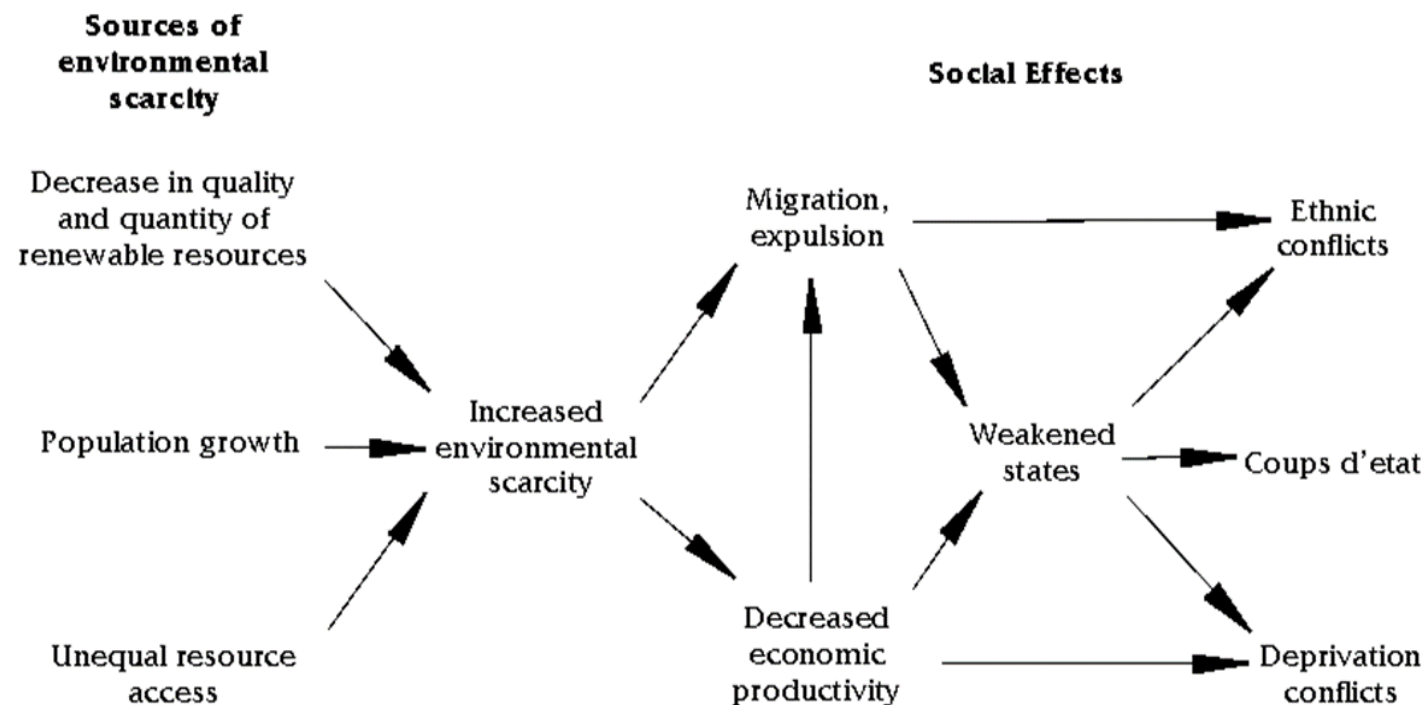
Životné prostredie a vojna

- V minulosti bolo životné prostredie neoddeliteľne spojené s vojenským plánovaním
  - Napoleonova invázia Ruska počas zimy 1812-1813
  - Kolonializmus a výskyt chorôb
  - Druhá svetová vojna a meteorológia
  - Oceánografia počas studenej vojny

Enviromentálna bezpečnosť: počiatky

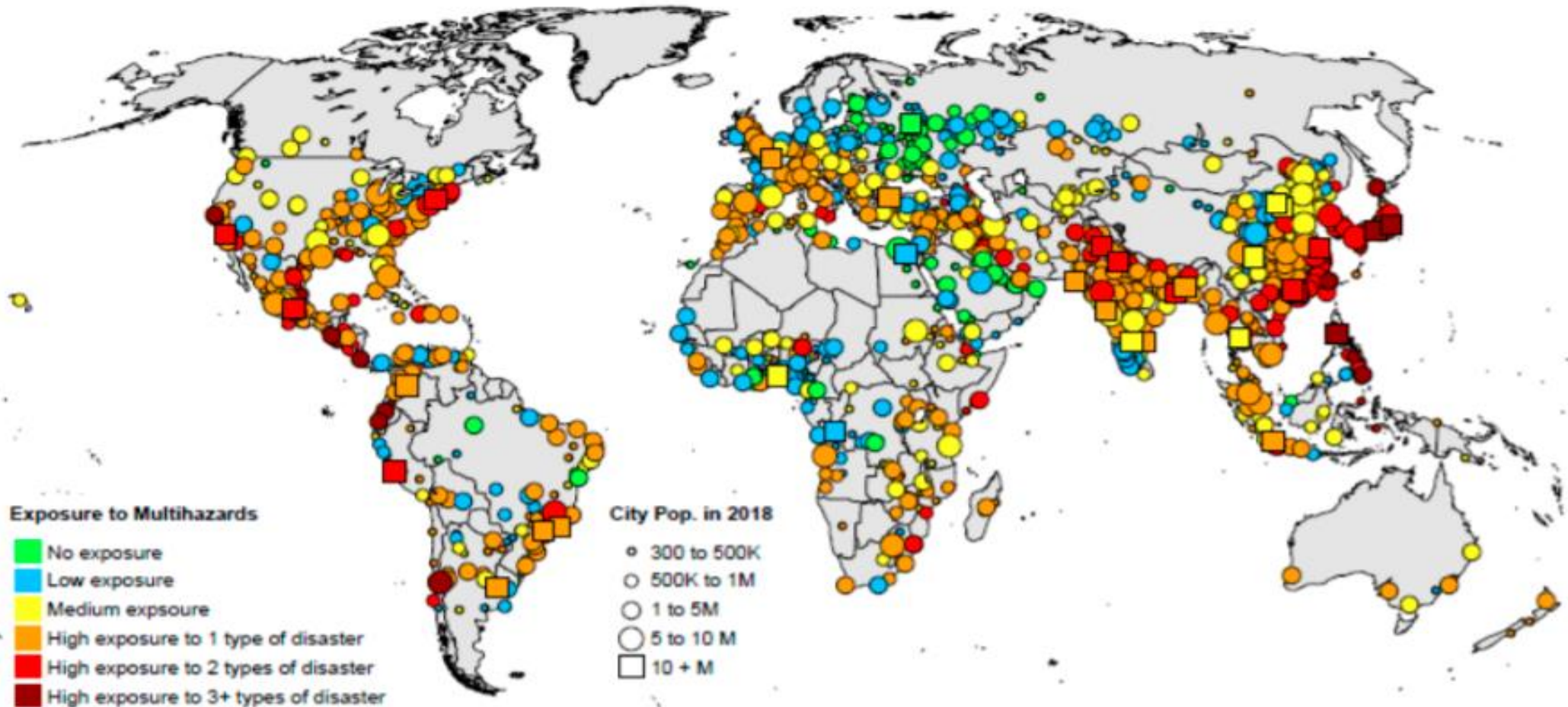
- Obavy z testov jadrových zbraní a zmeny podnebia vyvolanej jadrovou vojnou
- Tradičná enviromentálna bezpečnosť (90. roky): vplyv studenej vojny a populačné myslenie (Homer-Dixon)
  - Zameranie na štáty, medzištátne násilie, preľudnenie (štátny konflikt o obmedzené zdroje)

Figure 2: Some Sources and Consequences of Environmental Scarcity

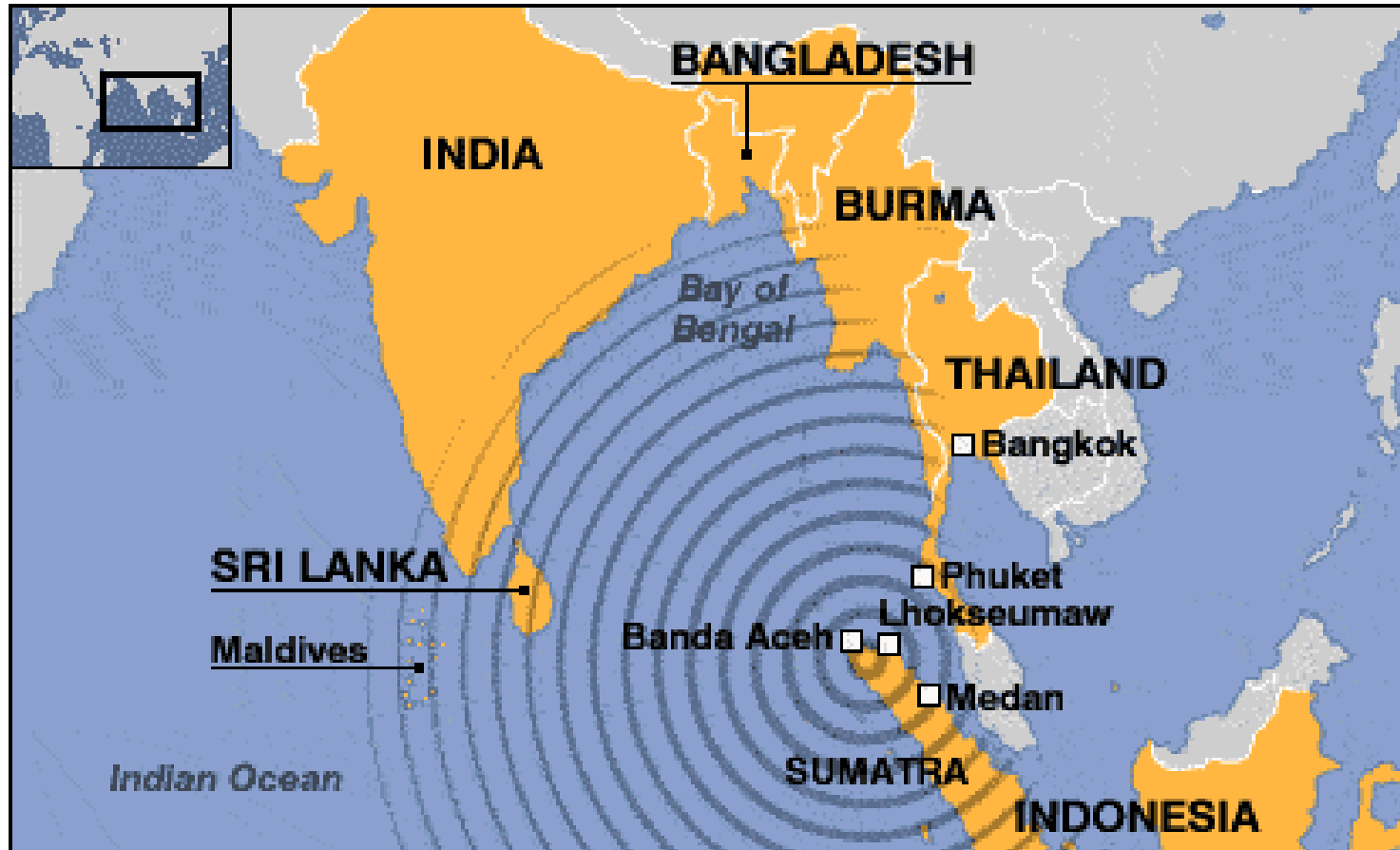

Prírodné katastrofy ako bezpečnostná hrozba

Figure 1. Location of cities by population size and level of exposure to natural disaster

Prírodné katastrofy a konflikt

Ako zachrániť planétu?

- Morálka a emócie,
- Zmena konzumnej spoločnosti (nižšia spotreba),
- Nátlak na firmy, aby prevzali zodpovednosť
- Zmena perspektívy